

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY

– do użytku wewnętrznego –

Program praktyki zawodowej – dydaktycznej
ciągłej na II roku studiów stacjonarnych
drugiego stopnia

na kierunku HISTORIA z kształceniem przygotowującym
do wykonywania zawodu nauczyciela historii w szkole ponadpodstawowej
ROK AKADEMICKI 2022/2023

I Informacje o roli i zadaniach praktyki zawodowej. Obowiązki praktykanta

Praktyka pod kierunkiem nauczyciela/nauczycieli historii w klasach I-IV/V w szkole ponadpodstawowej jest integralną częścią studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku Historia.

Student przygotował się do niej w ramach zajęć z Dydaktyki historii dla szkół ponadpodstawowych, podczas których poznał: Podstawę programową kształcenia ogólnego zarówno dla klas ponadgimnazjalnych (fragmenty dotyczące: historii oraz historii i społeczeństwa), jak i po ośmioletniej szkole podstawowej, teorię nauczania – uczenia się tych przedmiotów w szkole ponadpodstawowej, a także wybrane pakiety edukacyjne; przygotował konspekty polimetodycznych, bogatych w środki dydaktyczne, lekcji historii (dla klas ponadpodstawowych), w tym lekcji powtórzeniowych i symulował ich fragmenty.

Celem praktyk zawodowych jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną. Głównym celem praktyki jest uświadomienie studentom–praktykantom specyfiki pracy nauczycieli historii, ponadto umożliwienie im zdiagnozowania własnych predyspozycji w zakresie nauczania historii w szkole ponadpodstawowej.

Opiekunem praktyki powinien być efektywny, lubiący swoją pracę, chętnie dzielący się wiedzą i doświadczeniem nauczyciel, który tak zaplanuje pobyt studenta w placówce dydaktyczno-wychowawczej, aby ten miał jak najwięcej sposobności do integracji wiedzy teoretycznej z praktyką.

Student odbywa praktykę łącznie w wymiarze 60 godzin, co stanowi 4 tygodnie (20 dni roboczych). W czasach pandemii koronawirusa istnieje możliwość rozłożenia praktyki na okres dłuższy aniżeli jeden miesiąc. Ze względu na sytuację pandemiczną w Polsce Minister Edukacji i Nauki z dniem 5.12.2020 r. wprowadził uelastycznienie wymagań dot. praktyk, dopuszczając odbywanie ich w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Praktyki mogą odbywać się przez uczestnictwo studenta w przygotowaniu i prowadzeniu przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lekcji lub zajęć zdalnych lub ich obserwacji.

W tym czasie student–praktykant jest zobowiązany do:

- ✓ zapoznania się z rocznym planami pracy (lub inną tego typu dokumentacją) świadczącymi o planowej i systematycznej realizacji celów kształcenia i treści nauczania zawartych w Podstawie programowej kształcenia ogólnego (zarówno dla klas ponadgimnazjalnych, jak i ponadpodstawowych), wybranymi przez nauczyciela/nauczycieli opiekunów praktyki podręcznikami oraz przedmiotowym systemem oceniania z zakresu historii oraz historii i społeczeństwa (w przypadku klas ponadgimnazjalnych);
- ✓ przejrzenia obudowy zewnętrznej podręczników, składającej się na pakiety edukacyjne, z których korzysta/korzystają opiekun/opiekunowie praktyki, przygotowując i prowadząc lekcje historii oraz historii i społeczeństwa;
- ✓ zorientowania się w zasobach szkolnego centrum informacji i warsztacie pracy nauczycieli: historii w szkole ponadpodstawowej pod kątem ich wykorzystania do przeprowadzenia zaplanowanych lekcji;
- ✓ obserwacji w miarę możliwości kilkunastu lekcji historii przeprowadzonych przez opiekuna/opiekunów praktyki;
- ✓ samodzielnego przygotowania i przeprowadzenia możliwie jak największej ilości lekcji w oparciu

o zatwierdzony przez opiekuna praktyki konspekt (w przypadku realizacji tego samego tematu w różnych klasach ewentualne różnice należy odnotować w rubryce uwagi);

- ✓ przygotowania środków dydaktycznych niezbędnych do przeprowadzenia efektywnych zajęć z historii;
- ✓ sprawdzenia testów i/lub innych prac uczniowskich wykonanych podczas lekcji lub w ramach pracy domowej, np. dla chętnych;
- ✓ pełnienia dyżurów w czasie przerw razem z nauczycielem opiekunem (w przypadku, gdy zajęcia stacjonarne w szkole zostaną wznowione);
- ✓ uczestniczenia w wybranych zajęciach pozalekcyjnych (kółko historyczne, zajęcia wyrównawcze z historii, praca z uczniem zdolnym, wycieczki, itp.); imprezach i uroczystościach szkolnych organizowanych przez opiekuna/opiekunów praktyki lub innych nauczycieli, a także (w miarę możliwości) spotkaniach metodycznych, adresowanych do nauczycieli: historii oraz historii i społeczeństwa.

II Cele praktyki w ujęciu operacyjnym

1. Wdrożenie posiadanej wiedzy teoretycznej do praktyki szkolnej, tj. do planowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych.
2. Pogłębienie znajomości założeń i treści podstawy programowej w zakresie historii oraz historii i społeczeństwa.
3. Wypróbowanie swych umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w naturalnych warunkach pracy szkoły.
4. Zdobycie odpowiedniego zasobu spostrzeżeń i doświadczeń dydaktycznych.
5. Rozbudzanie zamiłowania do pracy pedagogicznej oraz wyrobienie poczucia odpowiedzialności za jej wyniki.
6. Kształtowanie u studentów twórczej i partnerskiej postawy w procesie nauczania oraz wychowania.
7. Ewaluacja lekcji i innych prowadzonych zajęć.

III Organizacja praktyki i uwagi dotyczące jej realizacji

1. Pierwszego dnia praktyki student wspólnie z nauczycielem/nauczycielami – opiekunem/opiekunami i dyrektorem szkoły uzgadnia ramowy plan praktyki.
2. W czasie praktyki student prowadzi systematycznie dziennik zajęć.
3. Student prowadzi wszelkie formy zajęć dydaktyczno-wychowawczych pod opieką nauczyciela-opiekuna praktyki. Sumiennie wykonuje zadania z programu praktyki, przestrzega dyscypliny pracy oraz dostosowuje się do obowiązujących zarządzeń dyrekcji i władz oświatowych.
4. W ciągu 7 dni roboczych po zakończeniu praktyki student zobowiązany jest przedstawić opiekunom praktyki z ramienia uczelni dzienniki praktyk oraz opinię o odbytej praktyce wystawionej przez dyrekcję szkoły (druk w załączeniu). Opinię podpisują opiekun praktyki i dyrektor szkoły/placówki.

Dziennik praktyki powinien zawierać:

1. Stronę tytułową:
 - imię i nazwisko studenta,
 - kierunek studiów,
 - nazwa i adres szkoły, w której odbywała się praktyka,
 - imię i nazwisko opiekuna praktyki,
2. Szczegółowy plan praktyki wg wzoru:

Pieczętka szkoły

Tygodniowa karta zajęć studenta

Rozkład zajęć studenta
w tygodniu praktyki od do

Zakres czynności	Pn.	Wt.	Śr.	Czw.	Pt.
Obserwacja lekcji (klasa i temat)					
Prowadzenie lekcji (klasa i temat)					
Pełnienie dyżurów					
Zapoznanie się z warsztatem pracy nauczyciela					
Udział w zajęciach pozalekcyjnych					

UWAGA: W tabeli należy podać temat lekcji oraz numer klasy, w której została dokonana obserwacja lub poprowadzona lekcja przez studenta.

Udział w innych zajęciach
.....
.....

Podpis nauczyciela – opiekuna

5. Ocena końcowa praktyki.

Oceny z praktyki jest wypadkową dwóch ocen, tj. wystawionej przez nauczyciela-opiekuna oraz prowadzącego zajęcia z Dydaktyki historii. Podstawą tej ostatniej jest ocena uzyskana za dokumentację praktyki, na którą składają się: dziennik praktyk, notatki (sprawozdania) z wszystkich obserwacji lekcji, w tym student wskazuje do oceny sprawozdania z obserwacji czterech lekcji historii w szkole ponadpodstawowej (dydaktyk wybierze i szczegółowo oceni dwie z nich), a także osiem konspektów przeprowadzonych przez praktykanta lekcji, zatwierdzone przed lekcją przez opiekuna praktyki wraz z jego poprawkami oraz opinią o przebiegu lekcji i oceną w skali: 2-5.

UWAGA: student jest zobowiązany do opracowywania konspektów do każdej prowadzonej przez siebie lekcji. Z tego zestawu student typuje osiem konspektów najciekawszych i/lub szczególnie udanych lekcji historii w szkole ponadpodstawowej, z których szczegółowo ocenione zostaną dwa wybrane przez dydaktyka historii.

Przeznaczone do szczegółowej oceny konspekty powinny zawierać samoocenę studenta.

IV Zadania opiekuna praktyki

1. Inspiruje, wspiera i ocenia działania dydaktyczne i wychowawcze studenta-praktykanta.
2. Z odpowiednim wyprzedzeniem zapoznaje się z konspektem lekcji praktykanta, a jego akceptacja jest warunkiem dopuszczającym go do prowadzenia lekcji.
3. Omawia lekcję studenta-praktykanta, zwracając szczególną uwagę na: stopień realizacji celów, poprawność formułowanych przez studenta pytań, dobór metod i środków dydaktycznych, poprawność merytoryczną i atrakcyjność lekcji oraz umiejętność zainteresowania uczniów przedmiotem, a także motywowania ich do twórczej i efektywnej pracy na lekcji.

Opiekun praktyki z ramienia UKW: dr hab. Teresa Maresz, prof. UKW teresamaresz@ukw.edu.pl

Kontakt poprzez sekretariat Wydziału Historycznego

Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, tel. 52 32 59 200

lub Studium Praktyk, tel.: 52 323 67 10; 52 32 367 11.

Załącznik 1

UNIwersytet KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY

– do użytku wewnętrznego –

Arkusz obserwacji lekcji nr

1. Imię i nazwisko nauczyciela prowadzącego lekcję

2. Klasa data

3. Temat lekcji

4. Cele operacyjne nauczania - osiągnięte na lekcji przez nauczyciela

Taksonomia:

Poziom	Kategoria celu
Wiadomości	
Umiejętności	
Postawa	

5. Metody

a) zastosowane na lekcji

.....

b) ocena (w formie opisowej) ich realizacji na lekcji

.....

.....

.....

6. Środki dydaktyczne

a) zastosowane przez nauczyciela

.....

b) ocena (w formie opisowej) ich wykorzystania

.....

.....

.....

7. Przykłady sformułowanych pytań przez nauczyciela

a) poprawnie - 1.

- 2.

b) błędnie - 1.

- 2.

8. Sposoby aktywizacji uczniów

.....

9. Opinia o notatce z lekcji

.....

.....

.....

10. Tok lekcji

Ocena	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia
+	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
-	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

.....
/czytelny podpis studenta/

Załącznik 2

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY
– do użytku wewnętrznego –
KONSPEKT LEKCJI

Cz. I

Temat:

Typ klasy: ponadpodstawowa/ponadgimnazjalna
(niepotrzebne skreślić)

Klasa:

Data:

Cele lekcji:

Wiadomości: -

-
-
-

Umiejętności:-

-
-
-

Postawa: -

-
-
-

Metoda:

Środki dydaktyczne:

Cz. II

Ogniwo lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi
Sprawy organizacyjne			
Sprawdzenie zad. dom.			
Rekapitulacja wtórna	Konkretne pytania sprawdzające wiadomości, pozwalające na nawiązanie do nowego tematu	Oczekiwana odpowiedź ucznia	
Nawiązanie do tematu	Słowo wiążące		
Realizacja tematu	W zależności od przewidzianych metod. Przygotować „bank pytań” do postawienia uczniom.	Przewidywane odpowiedzi ucznia	Środki dyd.: tytuł, s. Czas „kontrolny” lekcji
Rekapitulacja pierwotna	Pytania sprawdzające co na lekcji uczeń <u>zrozumiał</u> , a nie co zapamiętał z niej. Przygotować „bank pytań”.	Oczekiwane odpowiedzi ucznia	
Notatka	Można ją redagować w czasie lekcji - jako schemat, tabela, wykres; niekoniecznie punkty (unikać zdań „pustych”)	Należy dołączyć wzór kompletnego zapisu notatki z lekcji	
Ocena aktywności uczniów			
Zad. dom. omówienie	Praca pisemne, powtórzenie materiału, przygotowanie wiadomości na kolejną lekcję		

Opracowała: dr hab. Teresa Maresz, prof. UKW

Ocena lekcji (wystawia ją nauczyciel-opiekun praktyki w skali: 2-5).....

.....
Podpis nauczyciela-opiekuna

Samocena studenta na temat przebiegu lekcji:

.....
.....
.....
.....

OPINIA

**Praktyki dyplomowej – dydaktycznej studenta historii
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy**

Imię i nazwisko słuchacza

Nr albumu.....

Kierunek Termin praktyki.....

Rodzaj i adres placówki:

Liczba odbytych godzin: 60, w tym:

1. Słuchacz obserwował godzin zajęć. Sporządził notatki na bieżąco w dzienniku praktyk: TAK, NIE, CZĘŚCIOWO (niepotrzebne skreślić). Przy omawianiu lekcji wykazał: BARDZO DOBRE, SŁABE przygotowanie (niepotrzebne skreślić).
2. Słuchacz przeprowadził samodzielnie.....godzin z zakresu specjalizacji. Wykazał w tej dziedzinie: BARDZO DUŻY, DUŻY, PRZECIĘTNY, MAŁY, BARDZO MAŁY stopień samodzielności, inicjatywy i pomysłowości (niepotrzebne skreślić).
3. Słuchacz poznał pracę nauczyciela przedmiotu i wychowawcy klasy..... godz. w stopniu: BARDZO DOBRYM, DOBRYM, WYSTARCZAJĄCYM, NIEWYSTARCZAJĄCYM (niepotrzebne skreślić).
4. Słuchacz poznał pracę dyrektora szkoły godz. w stopniu: BARDZO DOBRYM, DOBRYM, WYSTARCZAJĄCYM, NIEWYSTARCZAJĄCYM (niepotrzebne skreślić).
5. Inne zadania wynikające z programu praktyki, bądź wskazane przez opiekuna z ramienia placówki (wymienić):
.....
.....
6. Student w ramach praktyki dyplomowej z historii oraz historii i społeczeństwa osiągnął efekty kształcenia w stopniu (właściwą odp. proszę zaznaczyć krzyżykiem):

Kod efektu	Efekt kształcenia	Student opanował w stopniu		
		niezadawalającym	wystarczającym	wyczerpującym
WIEDZA				
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;			
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;			
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.			

UMIEJĘTNOŚCI				
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;			
D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;			
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.			
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.			

7. Opinia na temat praktykanta (wyszczególnić należy cechy, zdolności i umiejętności, które są jego atutem):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Ocena z realizacji praktyki: BARDZO DOBRA, DOBRA, DOSTATECZNA, NIEDOSTATECZNA:

.....
Podpis opiekuna praktyki

.....
Podpis i pieczęć dyrektora placówki

OSTATECZNA OCENA ZA PRAKTYKĘ (średnia z oceny uzyskanej za praktykę oraz za zgromadzoną dokumentację z praktyki):

.....
Podpis kierunkowego opiekuna praktyki